

PROJEKT & KULTUR

nr. 103 --- maj 2010

issn. 0901-8824

GENVEJ TIL UDVIKLING

www.gtu.dk

Skowvej 24, 9510 Arden. Tlf.: 9856 2994. gtu_sekr@hotmail.com
Medlem af Den Internationale Emmaus-Bevægelse

Velkommen til Projekt & Kultur nr. 103!

Projekt & Kultur udgives af Genvej til Udvikling (GtU), tlf. - og fax-nr. 98 56 29 94
gtu_sekr@hotmail.com - www.gtu.dk
 Gironummer: reg.nr. 1551, kontonr. 0006300804.
 Fra udlandet sender man til IBAN-nr.
 DK6030000006300804.

Ansvarlig over for presseloven er formand Per Adelhart Christensen. Hvor intet andet angives, er teksten af Jørgen Olsen.

Indlæg til Projekt og Kultur nr. 104 skal være os i hænde tirsdag den 3. august 2010. Projekt & Kultur trykkes på Huset i Århus i 200 eks. Redaktionen ønsker at fremme bladets formidling og opfordrer til eftertryk med kildeangivelse. Med navn signerede artikler udtrykker ikke nødvendigvis foreningens holdninger.

Dette nummer indeholder:

- 3 - 4: **Vi har mistet ...** Mødedeltagelser og udstillinger ... Mediemarkeringer
- 5: **Sommerlejligheder i Emmaus**
- 6 - 7: **Formandens beretning for 2009**
- 8: Indkaldelse til generalforsamling
- 9: **Når et fantastisk projekt kuldsejler**
 – af Isabelle Grignon.
- 10 – 15: **Vi byggede en sovesal til skolebørn i Vestafrika**
 – af Jean-François Tronche.
- 16 – 19: **Fouladari – mit Afrika**
 – af Sidsel Skogstad.
- 20 – 23: **Et møde med en anden verden**
 – af Lasse Kristensen.
- 24: **Ny udviklingsstrategi undervejs**
 – af Poul Kruse.
- 25: **Uden uddannelse, ingen udvikling**
 – af Axis.
- 26: **Kooperativet i Amataaltal**
 – af Karl-G. Prasse.
- 27: **Visum til Verden**
 – Jørn Kirkegaard anmelder en bog fra Emmaus International.
- 28: **Terre kan fejre 60 år**
 – interview ved Benoît Naveau,
 oversat af Maria Bierbaum
 Oehlenschläger.

29 – 31: **Et turistvisum for at hilse på – 40 år efter** (besøg i Algeriet)
 – af Charles Martinov,
 oversat af Maria Bierbaum
 Oehlenschläger.

Billedet på forsiden er taget af Sidsel Skogstad og forestiller Iben Enevoldsen sammen med nogle af børnene i landsbyen Fouladari nær Maïné Soroa i Diffa-regionen i Niger.

Billedet på bagsiden er taget af Jørgen Olsen i bygningen i Montreuil ved Paris, som huser både Emmaus Frankrig, Emmaus Europa og Emmaus International. Fotostaten i forgrunden forestiller en lagkage i tre etager fra fejringen af Emmaus-Bevægelsens 60 år, 1949 – 2009.

På grund af omfattende stofmængde udgiver vi to numre efter hinanden på 32 sider. De kommende seks numre bliver alle på 16 sider.

.....

Hermed en stor tak til alle, som har sendt kontingenter og bidrag siden sidst!

Vi er for tiden 185 medlemmer.

.....

Den samlede støtte til Kooperativet i Amataaltal er i skrivende stund 7.497.974 kr. Af dette beløb er 1.391.057 kr. fra andre givere end Danida. I de 7.497.974 kr. ses bort fra Danida-bevillingen på 6.500.000 til den aktuelle fase 3 i projektet.

Salgsudstillinger i sommer:

Genvej til Udvikling præsenterer sin blandede u-landhandel ved følgende lejligheder:

- i Fælledparken i København søndag den 20. juni kl. 12 - 18 (*Couleur Café*)
- i Den Afrikanske Landsby i Aalborg Zoologiske Have i dagene 26.-30. juli samt 1. august, alle dage kl. 11-16. Sidstnævnte udstilling indgår i et program med Mellempfolkeligt Samvirke som ansvarlig. Læs nærmere på www.ms.dk

Elektronisk Projekt & Kultur

Som medlem eller abonnent har du ret til at modtage papirudgaven af bladet; men det er også din ret at melde fra og nøjes med pdf-versionen. Hvis du gør dette, får du en e-mail tilsendt med pdf-versionen, når hvert nummer udkommer.

Fra medlemsmødet den 7. marts: Jens Elgaard Madsen, Isabelle Grignon og Ulla Hoyer
(foto: Jørgen Olsen)

Vi har mistet

Jacques de Vos – gennem et halvt århundrede bærende kraft i den store belgiske Emmaus-gruppe, la Poudrière, medlem af Emmaus Internationals forretningsudvalg i 1990'erne, dirigent ved Emmaus Europas grundlæggelse i 2005. I 2009 bød han velkommen til deltagerne i Emmaus Europas seneste generalforsamling, da disse besøgte la Poudrières afdeling i Bruxelles lørdag aften den 17. oktober.

Mødedeltagelser og udstillinger

24. februar i København:

Poul Kruse deltog i møde i Uddannelsesnetværket, omhandlende det private erhvervslivs arbejde for at fremme udvikling i Afrika.

26.-28. februar i Montreuil ved Paris:

Jørgen Olsen deltog som observatør i et repræsentantskabsmøde i Emmaus Europa.

7. marts i Stilling ved Skanderborg:

Medlemsmøde med Hanne og Jørn Kirkegaard som værter.

Øvrige tilstedeværende: Isabelle Grignon, Katrine Krogh Balslev, Kirsten Skovbo, Birgit Vanghaug,

Per Christian Hougen, Ejner Hviid Jensen, Jens Elgaard Madsen, Jean François Tronche, Poul Kruse, Per Adelhart Christensen og Jørgen Olsen. Gæst: Ulla Hoyer, Emmaus Helsinki og Emmaus Internationals udvalg for politisk handling og solidaritet.
Varesalg: 228 kr.

17. marts i Århus:

Poul Kruse var til møde med overskriften **Hvordan når vi Uddannelse for Alle i Afrika? - nye udfordringer i lyset af den økonomiske krise.**

Oplægsholder var Gorgui Sow fra Senegal, leder af ANCEFA, en afrikansk paraplyorganisation, som arbejder for uddannelse til alle. Arrangører var Uddannelsesnetværket og følgende medlemsorganisationer: Ibis, Ghana Venskabsgrupperne, Venskabsforeningen Danmark – Burkina Faso og Genvej til Udvikling.

24. marts i Århus:

Poul Kruse var til møde i Uddannelsesnetværket. Mødet handlede om hvordan man kan kombinere formel og uformel uddannelse inden for håndværkeruddannelserne. Oplægsholderne havde erfaringer fra bl.a. Mozambique, Benin og Sydafrika.

(fortsættes side 4)

Mødedeltagelser og udstillinger

(fortsat fra side 3)

17. april i København:

Arne Hansen og Jørgen Olsen var til repræsentantskabsmøde i FN-forbundet,

www.una.dk.

Varesalg: 280 kr.

23. april i København:

Marianne Dithmer var til møde i "Action Learning"-gruppen i Uddannelsesnetværket,

www.uddannelsesnetvaerket.dk

29. april i København:

Isabelle Grignon var til kursus i "The Change Triangle", arrangeret af Tematisk Forum,

www.tematiskforum.dk/index.php?side_id=203

The Change Triangle (= *Forandringernes trekant*) er en model, der er udviklet til at styrke strategisk planlægning, opnåelse af advocacy-resultater (*advocacy* = *fortalervirksomhed*) og dermed legitimiteten i partnerskabsbaserede projekter og programmer i Syd. Modellen tager sit afsæt i "*Strategi for Dansk støtte til Civilsamfundet i Udviklingslandene*", dvs. Danidas strategi for samarbejde med folkelige udviklingsorganisationer.

22. maj i Aalborg:

Jørgen Olsen deltog for GtU med en stand på Gammeltorv i Global Fair, marked arrangeret af Afrikansk Dansk Netværk

www.african-danish-network.dk.

Varesalg: 328 kr.

Mediemarkeringer

Slip fantasien løs! – under denne overskrift fik GtU's koordinator, Jørgen Olsen, offentliggjort en blog på www.u-landsnyt.dk pr. 10. marts; klik ind her: www.u-landsnyt.dk/blog/51/slip-fantasien-l-s

Vejene til Blekingegade – under denne overskrift fik GtU's koordinator, Jørgen Olsen, offentliggjort en blog på www.u-landsnyt.dk pr. 14. april; klik ind her: www.u-landsnyt.dk/blog/51/vejene-til-blekingegade

Dukkerne i Birni-n-Konni – under denne overskrift fik GtU's koordinator, Jørgen Olsen, offentliggjort en blog på www.u-landsnyt.dk pr. 10. maj; klik ind her: www.u-landsnyt.dk/blog/51/dukkerne-i-birni-n-konni

*Kommentar offentliggjort i Kristeligt Dagblad
onsdag den 14. april:*

Historiens betydning. Skyggerne fra Holocaust.

Debatten om den tyske erindringskultur får mig til at mindes et næsten nutidigt forløb:

I oktober 2007 holdt Emmaus International sin seneste generalforsamling i Sarajevo, Bosnien-Hercegovina. Bevægelsen arbejder for at give de dårligst stillede verden over større muligheder for at forbedre deres vilkår, men har under hele sin mere end 60-årige eksistens erkendt, at en forudsætning for materiel omfordeling og bæredygtig sameksistens er det personlige møde.

Før grundlæggelsen af Emmaus i 1949 havde Abbé Pierre i nogle år drevet et vandrerhjem i Paris, hvor unge europæere kunne mødes med henblik på at lære hinanden at kende, så personlige kontakter kunne bidrage til, at noget så frygteligt som 2. verdenskrig ikke skete igen.

På mødet i 2007 i Sarajevo var der naturligt nok fokus på Jugoslaviens sammenbrud og hvad deraf fulgte af alvorlige konflikter og forbrydelser; men der var også indbudte talere, der behandlede Rwanda, DR Congo, Israel / Palæstina m.fl.

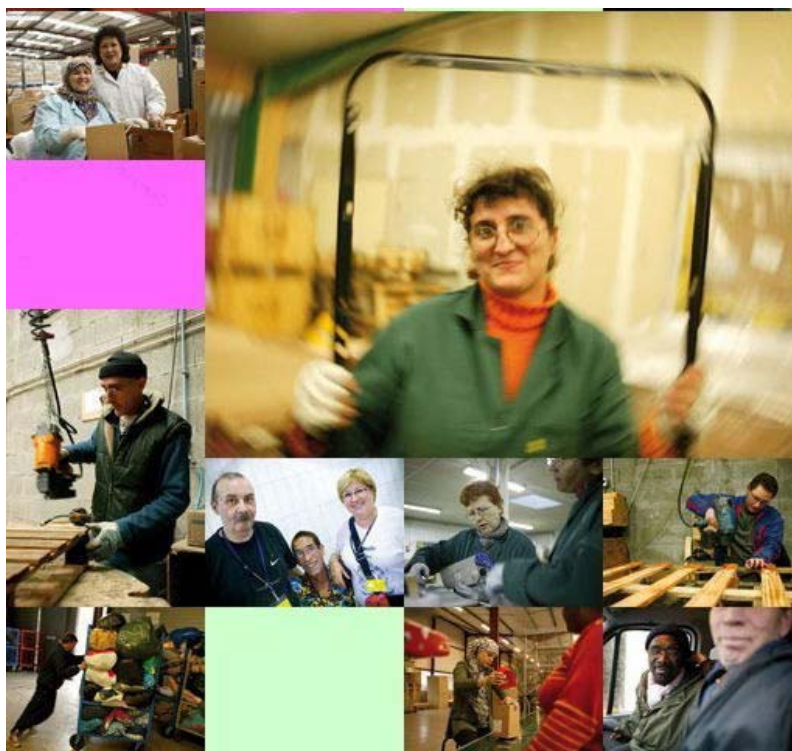
Efter generalforsamlingen fortalte en af de tyske deltagere, at han havde taget initiativ til en samtale med den israelske oplægsholder. Han fortalte ikke, hvad de talte om; men det havde været en god snak, og det var første gang i hans liv, at han havde talt med en jøde. Tyskeren følte det som en stor lettelse endelig at have taget mod til sig.

Min tyske bekendt er født et par år efter 2. verdenskrig og har dermed ikke lod og del i jødeudryddelserne; altså var der ingen fornuft og rimelighed i, at han i 60 år ikke turde nærme sig en jøde. Alligevel var der en klump i halsen, der blokerede.

Det er og bliver ufatteligt følsomt, når man prøver at komme videre efter voldsomme traumer, ikke mindst folkedrab; men samtalen i Sarajevo i oktober 2007 viser trods alt også, at når man accepterer at lade tingene tage den tid, de tager, så kan der løses op en dag.

- Jørgen Olsen, Skovvej 24, 9510 Arden,
koordinator i Genvej til Udvikling,
medlemsorganisation af Emmaus International.

Sommerklunserlejlere i Emmaus

Collage på www.volontariat-emmaus.com
(fotos: Emmaus Frankrig)

Hver sommer arrangeres klunserlejlere med indsamling, sortering og salg rundt om i Europa. I enkelte tilfælde kan der blive tale om andre arbejdsopgaver, f. eks. byggeri.

For de fleste lejres vedkommende er det permanente Emmaus-samfund, der åbner dørene for unge mennesker i et antal uger, således at den frivillige betragtes som medlem af samfundet på lige fod med de fastboende, mens man er der, og til gengæld forventes det, at samfundets regler respekteres.

Man betaler selv sin rejse frem og tilbage; men den arrangerende organisation giver kost og logi.

Man finder nærmere oplysninger og tilmeldingsvejledning på følgende link:
www.emmaus-europe.org/spip.php?rubrique107
eller for Frankrigs vedkommende
www.volontariat-emmaus.com.

På begge disse hjemmesider kan man skifte mellem engelsk, fransk og spansk.

Det er muligt for at få en Emmaus-oplevelse i følgende lande og lokaliteter:

Frankrig: (rækkefølgen er fra nord til syd)
Ardenes, Rouen, Forbach, Metz, Haguenau, Dennemont, Strasbourg, Brie Montereau, Scherwiller, Quimperlé, Le Mans, Cernay, Orléans, Niort, Bourg-en-Bresse, Angoulême, Chambéry, Bourgoin-Jallieu, Agen, Cahors, Montauban, Cabries, Pau, Pamiers, Narbonne og Marseille.

Italien: Ferrara, Fiesse Umberto, Boves og Villafranca.

Spanien: Murcia.

Belgien: Peruwelz. (Allerede pr. 25. maj fyldt op med deltagere).

Finland: Åland. (Allerede pr. 10. maj fyldt op med deltagere).

Bosnien-Hercegovina: Srebrenica.

Tyskland: Krefeld.

Holland: Emmaus Feniks ved Tegelen.

Lejren i Holland er reserveret for personer, som allerede er medlemmer af en af Emmaus' medlemsorganisationer. Gruppen hedder Feniks (= Fønix, fuglen, der genopstod fra egen aske), fordi den startede sit arbejde 22. januar 2007, den dag, Abbé Pierre døde.

Formandens beretning for foreningsåret 2009

2009 blev et år på godt og ondt i GtU.

På mange måder fortsatte den positive udvikling i vores forening og i egnsudviklingsprojektet i Niger. Og i starten af året kunne vi glæde os over bevilling til et nyt projekt vedr. dialogturisme.

Men inden året var gået, havde store dele af Niger oplevet meget voldsomme regnskyl, og vi måtte desværre konstatere, at diverse uregelmæssigheder i det nye dialogturismeprojekt gjorde det nødvendigt at lukke projektet; dette har vi derfor i de seneste måneder arbejdet med, og det har fyldt rigtig meget. Jeg vender tilbage hertil senere i beretningen.

Vi fik i 2009 flere aktive medlemmer, også selv om medlemstallet er meget konstant – på 185 i skrivende stund.

Beslutningen om at danne arbejdsgrupper i GtU tror jeg, har været klog. Arbejdet spredtes ud på flere hænder og hoveder i en for langt de fleste særdeles travl hverdag, og det er godt at opleve det engagement, der kendetegner de 3 grupper.

Den generelle situation i Danmark og Verden lægger desværre ikke på nuværende tidspunkt op til at håbe på øgede bevillinger til udviklingsområdet; men på den anden side kan man også se, at firmaer og andre begynder at tænke anderledes i forhold til, hvordan pengene til markedsføring, gaver mv. anvendes.

For nogle år siden opstod ideen med, at man kunne give en ged, og nu konstaterer vi f. eks., at virksomheder vælger at give penge, der ellers ville være brugt på markedsføring mv., til velgørende formål.

Dette oplevede vi selv ved årsskiftet, hvor aftenskolen FO-Århus i stedet for at udsende kalendere til medarbejdere og samarbejdspartnere valgte at give et bidrag til GtU på 10.000 kr.

Ligeledes fik vi – på omtrent samme tid – en meget stor donation på 80.000 kr. fra Fonden af 17.12.1981.

Begge beløb faldt på et ”tørt” sted og kunne sammen med penge, vi selv havde indsamlet fra vore medlemmer mv., være med til at lette lidt på de lidelser, som befolkningen i Niger oplever, når

naturen går dem imod, dyr dør, og afgrøder ødelægges.

Jeg vil gerne takke både Fonden af 17.12.1981 og FO-Århus for gavmildheden og også for de private bidrag, der i årets løb er indgået. I lighed med tidligere år fik vi også i 2009 penge fra Tipsmidlerne, denne gang på 28.160 kr.

Og for hjælpeorganisationerne under ét kan vi konstatere, at der fortsat kan sættes rekorder ved store landsindsamlinger – godt for dem, som har mulighed herfor og dermed kan hjælpe rundt i verden; men somme tider kan vi da godt i de små foreninger tænke, om vi ikke kunne få samme mulighed

Det får vi ikke, og derfor må vi hele tiden arbejde for at gøre os synlige, og i GtU har vi valgt i mange sammenhænge at vise, hvad u-landene kan præstere i kunsthåndværk mv., og dermed give folk en oplevelse af, at der faktisk godt kan købes ting fra u-landene, og at det er hjælp til selvhjælp.

Mange store og små udstillinger har vi deltaget i; langt de fleste kræfter og langt det største udbytte gav vores deltagelse i det vestafrikanske marked i Århus – dernæst kan nævnes vores stand i Aalborg Zoo og vores medvirken på Couleur Café i København. Samlet set er der på udstillingerne blevet solgt for godt 33.000 kr.

Som jeg skrev før, smitter den generelle situation af på vores arbejdsfelt: Vi og alle andre frivillige organisationer er i sagens natur afhængige af frivillig indsats; men desværre har regeringen meget svært ved at se, at et frivilligt engagement er vigtigt. For de arbejdsløse er det efter min mening lige så opkvalificerende at deltage i frivilligt arbejde som i kurser, som arbejdsløse skal igennem.

I en artikel i Jyllands-Posten den 27. april 2010 kunne man fx læse:

”I henhold til reglerne bliver man trukket i dagpenge eller efterløn, hvis man laver frivilligt arbejde, der vedrører »drift og vedligeholdelse«, eksempelvis ved praktisk arbejde som maling af lokaler og rengøring samt kontorarbejde – eller hvis man arbejder mere end fire timer om ugen med sit fag i det frivillige arbejde.”

Rigtig mange personer rundt om i Danmark yder en kæmpeindsats, og mange, der er i beskæftigelse, yder langt mere end 4 timer om ugen; men beskæftigelsesminister Inger Støjberg er, trods respekt for vigtigheden af det frivillige sociale arbejde, ikke indstillet på at ”ændre på de gode og præcise regler”, ”da det frivillige arbejde heller ikke må tage job fra selvstændigt erhvervsdrivende”.

Sådan, så er det da meldt klart ud, og så kan vi jo frygte, at regeringen måske også tænker på at udbrede disse regler til studerende på SU og pensionister

Hvis vi ser sydpå, ja så har udviklingen i vore projekter haft svære vilkår i 2009.

I Amataltal har den langvarige undtagelsestilstand og de helt umulige klimaforhold i efteråret, hvor der på få dage faldt ekstremt megen regn, givet store problemer.

Men kooperativet har trods disse svære odds formået at sikre en videreførelse af projektet og opnået fine resultater, hvilket vi fik bevidnet via Isabelle Grignons besøg i projektet og ikke mindst via en evaluering, gennemført af Mouhamed Bâ fra Senegal og hans beninske assistenter, Béatrice M’Po og Etienne Faizoun.

Vi fik en meget fin og omfattende rapport fra Bâ, der dels kiggede bagud i forhold til de resultater, der er opnået i det DANIDA-finansierede projekt, men i lige så høj grad så fremad, idet projektperioden udløber med udgangen af 2010. I rapporten var der en række anbefalinger til justeringer af projektet, som vi efterfølgende har drøftet med kooperativet og der er sket mindre tilretninger, som sikrer den – efter kooperativets og vores mening – bedste udfasning af projektet. Det skal også ses i relation til, at det er vores opfattelse i GTU, at vi ikke skal søge til en fjerde periode – og formentligt heller ikke vil kunne opnå bevilling.

Vi drøfter ofte, hvorledes vi efter så mange år skal ”drosle ned”; vi kan jo godt se at der fortsat er alvorlige problemer og store udviklingspotentialer; men på den anden side er det vigtigt at signalere, at Amataltal-zonen skal kunne opretholde et eksistensgrundlag uden store bevillinger. Dette vil vi givetvis skulle drøfte på generalforsamlingen den 20. juni.

I starten af 2009 fik vi – efter diverse forundersøgelser – bevilling fra Projektrådgivningen til start af et dialogturismeprojekt. Et meget spændende projekt, som indeholdt masser af gode planer og et forsøg på at give bedre muligheder for at lave turisme i specielt den sydøstlige del af Niger. Et projekt, der faldt fint i tråd med vores formålsparagraf om ”at drive oplysningsarbejde ud fra det hovedsynspunkt, at den tredje og fjerde verden rummer skønhed, værdier og traditioner, som den nordlige verden har hårdt brug for at lade sig inspirere af.” Her kunne vi så lade erhvervsudvikling og muligheden for at besøge området som turister gå hånd i hånd.

Desværre har vi – som det fremgår af artiklen på side 9 i indeværende blad – været nødt til at lukke projektet. Surt er det – ingen tvivl om det – men desværre lever vi også i en verden, hvor der kan snydes, og det sker i både Danmark og ved u-landsprojekter.

Så når noget sådant rammer os, ja, så må vi jo erkende, at det er, hvad der kan ske. Og blandt så mange projekter, der hele tiden gennemføres, og som skal være med til at udvikle det ene og det andet, ja så er det et nederlag, men ikke enden på udvikling – for hvert fremskridt er der også noget, der ikke lykkedes. Vi arbejder lige nu med en afviklingsplan for projektet, der skal præsenteres for Projektrådgivningen, og vi håber at planen trods alt sikrer, at vi trods det indtrufne kan sige, at der er sket fremskridt.

Jørgen Olsen deltog i 2009 i en spændende generalforsamling i Emmaus Europa, og vi ser mange gode perspektiver i muligheden for at samarbejde og mødes både på europæisk plan og på verdensplan. Sammen kan vi være med til at udstikke en række visioner for en bedre verden.

Til slut vil jeg takke jer alle hver især for jeres indsats i året der er gået, og håbe at vi ser rigtig mange til generalforsamlingen den 20. juni.

Jørn Kirkegaard og Arne Hansen har meddelt at de ikke genopstiller til bestyrelsen, så er der nogen, der kunne tænke sig en bestyrelsespost, så giv mig en melding. Tak til Jørn og Arne for jeres deltagelse i bestyrelsen igennem mange år – og heldigvis har I jo begge meddelt at I fortsat vil være behjælpelige med GtU-arbejdet.

– Per A. Christensen.

Indkaldelse til generalforsamling

Genvej til Udvikling (GtU) holder general-
forsamling søndag den **20. juni kl. 13.00**
hos **Per Christian Hougen**, Lærkehaven 18,
3500 Værløse.

Tilmelding senest en uge før på tlf. 44 48 02 38
eller pr. e-mail på perch@nypost.dk.
Der ydes rejsedækning ved benyttelse af billigste
rejseform. Kørelejlighed fra og til Jylland og
måske også Fyn vil kunne arrangeres via
henvendelse til Jørgen Olsen på tlf 98 56 29 94
eller pr. e-mail på gtu_sekr@hotmail.com.

Alle er velkomne – dog har kun fremmødte
medlemmer, der er fyldt 14 år, stemmeret.

Dagsorden ifølge vedtægterne:

- 1) **Valg af dirigent:**
Aftales ved mødets åbning.
- 2) **Beretning:**
Læs side 6 og 7!
- 3) **Forelæggelse og godkendelse af det
reviderede regnskab:**
Regnskabet forventes uddelt på
generalforsamlingen.
- 4) **Behandling af indkomne forslag:**
Bestyrelsen foreslår, at anden sætning i §
10 ændres fra
"Ved foreningens ophævelse fordeles
dens midler i henhold til § 2. Denne
fordeling skal ske efter konsultation hos
Emmaus Danmark." til "Ved foreningens
ophævelse fordeles dens midler i henhold
til § 2. Denne fordeling skal ske efter
konsultation hos Emmaus Europa og
Emmaus International."
Forslaget er en konsekvens af, at Emmaus
Danmark er opløst. Der skal være tre
medlemsorganisationer i et land, for at der
skal findes en national overbygning, og i
Danmark findes pr. 2010 kun to.
Andre forslag, der ønskes behandlet, skal
være modtaget på sekretariatet på
(gtu_sekr@hotmail.com) senest

søndag den 13. juni kl. 14.00.

5) Fastsættelse af det årlige kontingent:

Bestyrelsen foreslår uændrede satser:
Personligt medlemskab.....150 kr.
Husstandsmedlemskab.....200 kr.
Kollektivt medlemskab.....200 kr.
Abonnement uden medlemskab 100 kr.

6) Planer for det kommende år:

Projekt(er) i Agadez-regionen, Niger.
Projekt(er) i Diffa-regionen, Niger.

GtU's tidsskrift Projekt & Kultur

GtU's kollektive medlemskaber:

 Emmaus Danmark, Emmaus Europa og
Emmaus International, herunder bidrag til
solidaritetsfonden. Bestyrelsen foreslår 120 €.

- Fair Trade Danmark
- Mellemfolkeligt Samvirke
- FN-forbundet
- Projektrådgivningen
- Uddannelsesnetværket
- NGO-forum
- Venskabsforeningen Danmark –
Vestafrika.

7) GtU – hvad vil vi sammen?

Hvordan går det med foreningens værdidebat?

8) Valg af bestyrelse, bestyrelses- suppleanter og revisor:

Økonom Per Adelhart Christensen, Randers og
biolog Jens Elgaard Madsen, Brabrand modtager
genvalg til bestyrelsen.

Biolog Isabelle Grignon, København, modtager
genvalg som 1. suppleant til bestyrelsen, og
konsulent Leif Haarbo Nielsen, Brabrand,
modtager genvalg som 2. suppleant.

Bestyrelsen foreslår genvalg af revisionsfirmaet
Ernst & Young A/S, Odense, ved Erik Pindstofte
Jensen.

9) Eventuelt:

Generalforsamlingen for 2011 foreslås afholdt
søndag den 19. juni på Fyn eller i Jylland.

.....

Efter generalforsamlingen afholdes
bestyrelsesmøde, som er åbent for alle.

Evaluerings- og afklaringsmøde i Foulatari.
I forgrunden (med ryggen til) ses næstformand Jørn Kirkegaard
og Foulataris høvding Lamido Amadou Kanta
(foto: Per Christian Hougen)

Når et fantastisk projekt kuldsejler ...

Status på projektet ”Støtte til Udvikling af Dialogturisme i Niger”

- af Isabelle Grignon, tovholder på projektet.

Projektet ”Støtte til Udvikling af Dialogturisme i Niger” er kommet til en brat afslutning. Kun fem måneder efter starten var projektet gået ind i en dyb tillidskrise på grund af misligholdelse af projektmidler. Det førte til ophør af alle projektaktiviteter i løbet af november. Trods ihærdige forsøg på at rette op på situationen og genskabe tilliden mellem partnerne har blokeringen været totalt. Som følge heraf har Projektrådgivningen bedt GtU om at lukke projektet. Indstillingen fik GtU midt i februar.

GtU er nu i denne afviklingsfase. En delegation har været af sted i april med deltagelse af konsulent Kristina Due (*fra Cykler til Senegal*), næstformand Jørn Kirkegaard og medlem af Diffa-gruppen¹ Per Christian Hougen.

Delegationen havde til opgave at lukke projektet på forsvarlig vis, både hvad angår de finansielle aspekter, de sociale og de organisatoriske.

Sorg er den følelse der overvælder en, når et projekt, som havde skabt så store forventninger, i Niger som i Danmark, afsluttes før tid og relationerne tager så megen skade, at en egentlig fortsættelse af samarbejdet mellem Goondal.dk i Danmark og Goondal Tours i Niger bliver umulig.

Genvej til Udvikling er blevet en erfaring rigere, en erfaring, som vi gerne havde været foruden, men som ikke desto mindre har bidraget til GtU's egen organisatoriske læring. Og vi har lært at vi som organisation er stærk nok til at komme igennem en sådan krise. En diskussion af disse og andre aspekter vil komme senere.

Tak til Diffa-gruppen og andre, der har bakket op om den svære indsats.

¹ GtU har oprettet tre arbejdsgrupper, som går i dybden med hvert sit emne: Diffa-gruppen følger op på projekter i Diffaregionen. Gruppernes

sammensætninger og emneområder kan ses på www.gtu.dk under ”Foreningens organisering.”

Sovesalen under opførelse
(foto: Iben Enevoldsen)

Vi byggede en sovesal til skolebørn i Vestafrika!

Et anderledes projekt, som forener u-landsarbejde, turisme og dannelsesrejse

- af Jean-François Tronche, lektor i historie og fransk på Marselisborg Gymnasium i Århus, medlem af Genvej til Udvikling siden 1978
- fodnoter af Jørgen Olsen.

På Marselisborg Gymnasium (MG) har vi de seneste 8 år tilbudt et hold nybagte studenter en måneds ophold i Afrika. Ledsaget af et par lærere deltager de i et byggeprojekt knyttet til en lokal skole. Gruppen skaffer, ofte i samarbejde med en dansk udviklingsorganisation, de nødvendige midler til byggeprojektet. Deltagerne afholder selv deres rejse- og opholdsudgifter. Fra 2002 til 2008 gik turen til det nordlige Tanzania, og i 2009 var vi på GtU's forslag i det østlige Niger.

På MG's rejser er gruppens deltagere på en gang aktører og iagttagere i et afrikansk lokalsamfund, som de lærer at kende under opholdet, og som de hjælper så godt de kan med et forudbestemt initiativ.

Når vi på MG præsenterer vores Afrika-ture for kommende deltagere, er vi hver gang overrasket over den vægt, det humanitære arbejde får i elevernes beslutning. Man melder sig til turen fordi man vil være med til at "gøre en lille forskel". Søgen efter eksotiske oplevelser spiller også en rolle, og de ret simple rejse- og levevilkår forskrækker mere end én ansøger, men alt dette kommer i anden række. Man tager med for at hjælpe.

Det har altid været et vigtigt mål for MG's Afrika-gruppe at give de unge berigende førstehånds-erfaringer, som gør dem stærkere og videreudvikler dem til åbne og tolerante mennesker. Og det nås ad forskellige veje:

Ved at bo og arbejde med den lokale befolkning

Vores frivillige er ikke vant til at arbejde manuelt, leve i varmen, blive forstyrret af alskens kryb etc. De er heller ikke forberedt på at være genstand for al den opmærksomhed, som venter dem, når de bosætter sig blandt de lokale i 3 til 4 uger. De mærker ofte på egen krop den ressourceknaphed, som præger det omkringliggende samfund: vandmangel i hverdagen og på byggepladsen, ensartet kost mm.

Ved at være med til at bygge noget, som er til gavn for områdets udvikling

Målgruppen for MG's byggeprojekter er som regel skolebørn, fordi vi tror på at uddannelse af de kommende generationer er blandt de nødvendige forandringer der kan bringe udvikling i disse samfund. Byggeriet er målet og deltagernes stolthed. Det er også deres bindeled til landsbyen, uanset bidragets relativt beskedne størrelse.

Ved at erfare "deres" afrikanske samfunds særtræk

I det omkringliggende samfund er alt nyt for de nybagte studenter: stærke religioner (*muslimsk, kristen, naturreligion*), familiemønstre (*flerkoneri*), kønsroller (*kvindens vilkår/høj fødselsrate*), det økonomiske grundlag (*agerbruger/nomadekvægavler*) og sidst men ikke mindst århundredgamle traditioner.

Ved at deltage i et samarbejde præget af ligeværdighed mellem parterne

I alle de projekter, vi er en del af, lægger vi vægt på, at der vises et entydigt engagement fra det samfund, der modtager hjælpen (*hjælp til selvhjælp*). Der kan blive tale om en deling af byggeudgifter, hvis samarbejdspartneren kan påtage sig dem (*som f.eks. Arusha kommune i Tanzania*) eller, i mindre ressourcestærke samfund (*som f.eks. Foulatari*), at stille visse faciliteter til rådighed for volontørerne: bolig, vand og el.

Vi bygger ikke for, vi bygger sammen med landsbyen.

Ved at opdage u-landsarbejdets mekanismer, kompleksitet og vanskelige kår

Via gennemførelsen af projektet lærer vi om de farer, som generelt truer u-landsrelateret hjælpearbejde:

- Klimaforandringer med ørkenspredning til følge udhuler det traditionelle ressourcegrundlag, samtidigt med at befolkningsgrundlaget stiger voldsomt.
- Korrupte politiske eliter sælger ud af landets rigdomme (*minerale, men også frugtbar agerjord langs Niger-floden, som købes for Libyens oliepenge*), og investerer alt for lidt i uddannelse, sundhed og infrastruktur. Men også: Korruption og ineffektivitet på lokal plan i forbindelse med afviklingen af projekter forringer resultaterne.
- Feudale strukturer¹ og ældgamle traditioner binder befolkningen sammen, men bremser også og forhindrer de nødvendige moderniseringstiltag (mental blokering).
- Globaliseringsbølgen truer den traditionelle håndværkmæssige produktion, selv om den også giver befolkningen adgang til billige (*kinesiske producerede...*) varer, der forbedrer deres hverdag.
- Listen kunne sikkert blive længere ...

Projektet

Projektet blev udviklet i samarbejde med Genvej til Udvikling, som har en lang erfaring med udviklingsarbejde i Niger og en stærk forankring i det østlige Niger. Siden 2006 samarbejder GtU nemlig med en lokal folkelig organisation i Mainé Soroa, nemlig Initiatives & Actions (*I&A*).

(fortsættes side 12)

¹ I 1940 formulerede den franske historiker, Marc Bloch, følgende om det feudale samfund: *Det var karakteriseret ved en specialiseret krigerklasses dominans, en undertvunget bondestand, udbredt brug af lensforpagtning i stedet for løn, samt sociale bånd af beskyttelses- og tjenesterelationer, der knyttede mennesker sammen, foruden fragmenter af andre former for fællesskab, såsom familie og stat.*

Middagssøvn i Fouladari
(foto: Sidsel Skogstad)

Vi byggede en sovesal til skolebørn i Vestafrika!

(fortsat fra side 11)

Samarbejdet med I&A kom i stand igennem Isabelle Grignon, tidligere Danida-udsendt til Niger (2001-2003). Isabelle har kendt I&A lige siden 2001. Efter at hendes kontrakt med Danida kom til en afslutning ved udgangen af 2003, har Isabelle bevaret kontakten til I&A, som hun har støttet, dels ved at bakke op om udvikling af turismen sammen med I&A's daværende leder Maitouraré Boukary Bako (*det blev til fire testture med Goondal Tours*), dels ved at skaffe midler til forskellige udviklingsprojekter. Vigtigste projekt blev "Sameksistens i Kaoumaram"² med GtU (2006 til 2008).

Da jeg henvendte mig til GtU i oktober 2008 var Isabelle netop i færd med at udarbejde en ny

ansøgning til fordel for turismeinitiativet med Goondal Tours. Isabelle bakkede ivrigt op om vores projekt helt fra starten og var begejstret over at kunne bruge MG's initiativ til at skaffe mere erfaring til Goondal Tours. GtU havde held med at få projektet "Støtte til Udvikling af Dialogturisme i Niger" igennem, så der blev købt bil og campingudstyr, til stor glæde for os, der kunne bruge det under vores ophold.

Målet med vores projekt var at bygge en sovesal til skolebørn. Det er børn fra fjerntliggende egne omkring Fouladari, som er nød til at bo i Fouladari for at kunne gå i skole. Indtil nu havde drengene været henviste til at sove ude i det fri, også i den kolde periode hvor temperaturen falder til under 10 grader om natten³.

² Projektet Sameksistens i Kaoumaram blev til i GtU's regi og er beskrevet i samtlige numre af Projekt & Kultur fra nr. 90 til nr. 97.

³ Under vores ophold var temperaturen over 40 grader om dagen og omkring de 30 om natten!

Foulatari ligger 1.400 km fra Nigers hovedstad, Niamey, i den østlige del af landet, kun 100 km fra Tchad-søen. Landsbyen er beboet af halv-nomadiske kvægavlere af fulbé-folket.⁴ Det meget smukke område er præget af en tiltagende tilsanding, som ødelægger de traditionelle græsningsarealer og tvinger fulbeerne til at drive deres kvæg 80 km fra landsbyen.

Desuden varsler en endnu engang skuffende regntid (*sommer 2009*) et meget vanskeligt forår med fødevaremangel til følge for både befolkningen og dyrene. Og det på samme tid som FN's fødevareprogram halverer sin uddeling af ris til familierne, der sender deres børn i skolen.

Gruppen af volontører bestod af 12 studenter (6 drenge, 6 piger) og 3 "voksne": Niels Jensen (*lærer på MG*), Malene Tronche (*min datter, bosætningskonsulent i Skjern og franskkyndig*) og undertegnede.

De midler, vi havde til rådighed til byggeriet, stammede fra Århus Rotary Club (20.000 kr.) og fra de unges arbejde under arrangementet Africa Now⁵ i sommeren 2009 i Århus (10.000 kr.). De andre udgifter til gruppens 31 dages ophold (*transport, kost og logi, samt turens sidste 4 dages udflugt på Niger-floden*) blev dækket af deltagernes egen indbetaling på 16.000 kr.

Gennemførelse

Vi tilbragte 3 uger i Foulatari, hvor hovedaktiviteterne var centreret omkring byggeriet. I det omfang, vandforsyningsproblemet blev løst (*dag for dag!*), gik byggeriet ganske godt. Vi var med til det hele, fra fremstillingen af banco-mursten⁶, som trampes, formes og tørres i solen (*det blev til over 1.200 stk.*), til den udvendige pudsning af murene.

Samarbejdet med muremesteren Richard (*byggeansvarlig og engelsktalende*) og et par af

⁴ Eftersom disse mennesker træffes i mindst 18 lande i Vest- og Centralafrika, er der mange betegnelser for dem. På fransk siger man "peul" – på hausa og engelsk siger man "fulani"; fulbé kalder de sig selv.

⁵ Se Projekt & Kultur nr. 100, september 2009.

⁶ Banco-mursten er soltørrede sten af rå ler.

hans folk var både hyggeligt og lærerigt. Vi efterlod en ca. 20 kvadratmeter stor bygning *næsten færdig*, og de kommende beboere, 20 drengebørn, glædede sig til at flytte ind. Der gik desværre endnu 3 måneder før loftet, døren og vinduerne blev endeligt monteret. Men nu er bygningen 100 pct. færdig.

Logistik

Rejsen mellem Niamey og Foulatari tur/retur varede 5 dage, med en dags pause i det gamle sultanats hovedstad Zinder, hvor vi dansede med kropsbevidste hausa-kvinder. Vi kørte i de lokale busser, som viste sig at være OK, også når man skulle tilbringe så mange timer i dem (*18 timer hver vej*). For at kunne nå Foulatari, som lå ca. 50 km. inde i bushen fra Mainé Soroa (*som ligger langs hovedlandevejen*) var biler af Land Cruiser-typen nødvendige. De kunne nemlig pløje sig op og ned af de store sandklitter, som skulle forceres undervejs.

De firehjulstrukne var også vores livslinje til Mainé Soroa, den by hvor vi provianterede to gange om ugen. Det skal siges, at de 6 magre får/geder, som høvdingen (*eller en af hans 4 koner*) forærede os under opholdet, kun var et beskedent kosttilskud for hårdtarbejdende teenagere. I Mainé lå der også et hospital, som vi heldigvis ikke fik brug for.

Vores transport, indkvarteringen undervejs og de sidste dage ved Niger-floden blev arrangeret af Goondal Tours, den turoperatør som GtU's projekt samarbejder med. Goondal Tours har også bidraget til forberedelserne af vores ophold i Foulatari gennem sin daglige leder Maitouraré Boukary Bako, som stammer fra Foulatari.

Turisme

Ud over det allerede omtalte turistbesøg i Zinders gammel bydel og festen med kvinderne fra hausa-folket blev der tid til et par weekendudflugter. Den bedste af alle var et par mindeværdige dage hos en omkringboende nomadestamme, wodaabeerne.⁷

(fortsættes side 14)

⁷ Dem fra Kaoumaram, som GtU har skaffet brønd til. Læs også artiklen på side 20-23!

Niger-floden og vores båd
(foto: Iben Enevoldsen)

Vi byggede en sovesal til skolebørn i Vestafrika!

(fortsat fra side 13)

Wodaabeerne tilhører en gren af fulbé-folket, hvis livsstil ikke har forandret sig i århundreder. Vi blev deres gæster, sov, festede sammen med dem og fik en ged med hjem som tak for besøget!

Vi hilste også på Vestafrikas sidste giraffer i Kouré (50 km uden for Niamey) i et stort område hvor dyr og mennesker skal leve side om side. Ikke nemt når en flok giraffer er på jagt efter mad i din hirsemærk!

Højdepunktet var nok de 3 vidunderlige sejldage ned ad Nigerfloden⁸, som afsluttede vores ophold i Niger.

⁸ MG's hold sejlede med "Les Pirogues de l'Amitié" (= *Venskabets Kanoer*) ved Sani Bourreima, som Isabelle også støtter.

Vi slog vores telte op langs bredden hver aften, så en del flodheste på floden, blev godt bispist, besøgte landsbyer undervejs, solbadede, stressede af, medens vi gled 150 km ned ad Afrikas 3. største flod.

Vurdering

For det meste fungerede samarbejdet med Goondal Tours og de byggeansvarlige (*Richard m.fl.*) meget fint, og turistdelen af turen (*Zinder, Niamey og sejladsen på Niger-floden*) var yderst vellykket. Oplevelserne var uforglemmelige.

Men bilernes upålidelighed satte mere end en gang deltagernes tålmodighed på prøve.

Hvad angår byggeriet: Kontakterne mellem Niamey (*Goondal*) og Foulatari (*den byggeansvarlige*) var for løse, og informationerne om projektets økonomi upræcise og mangelfulde.

Byggeriet blev først færdigt 3 måneder efter vores rejse fra landsbyen, og rapporteringen vedr. anvendelsen af de sendte midler er stadig en mangelvare. Disse punkter bør forbedres ved gentagelsen af et lignende projekt i Foulatari.

Var projektet alle anstrengelserne værd? Set fra mit synspunkt, er svaret klart ja. En lille sovesal til ca. 20 børn blev bygget inden for det budget, vi havde lagt.

Og eftersom bygningen blev mindre end oprindeligt planlagt, kan vi overføre et ikke ubetydeligt beløb til et kommende projekt.

Vi lærte alle utrolig meget under vores ophold:

Om fulbeernes kultur, levevis og daglige udfordringer, om vanskelighederne, der skal

overvindes under projektets gennemførelse og sidst men ikke mindst om os selv og vores usikkerhed, når vi frarøves alle vores hjælpemidler og ikke længere kan redde os ved hjælp af en (*vestlig?*) rationel tankegang. Landsbyens taknemlighed for byggeriet og beboernes store ønske om igen at se os bo iblandt dem var meget rørende. Det bekræftede, at vi har nået nogle af vores vigtigste mål.

Jeg oplevede, at vores unge voksede dag for dag, takket være de store udfordringer projektet bød dem. De fik flyttet mange grænser og vedkendte sig det!

Tak til GtU

Tak til GtU for at have formidlet kontakten til Goondal Tours og hjulpet med information og gode råd både under forberedelserne og under opholdet.

”Bygget af” - deltagerne skrev deres navne på muren
(foto: Maitouraré Boukary Bako)

Sidsel Skogstad, omgivet af Oppi (med hvid turban) og hans familie
(foto: Jean-François Tronche)

Foulatari, mit Afrika

- af Sidsel Skogstad, student fra Marselisborg Gymnasium i Århus, klasse 3se2 2009,
- fodnote af Jørgen Olsen.

Den modtagelse, vi fik i Foulatari, var nok det nærmeste, jeg nogensinde kommer på at blive en superstjerne... Det var tydeligt, at de havde ventet vores besøg, og at de var vildt interesserede i at kigge på og røre ved de hvide "aliens" fra nord!

Den 9. oktober 2009 tog jeg af sted på en tur til Niger i Vestafrika, arrangeret af François¹. Med på turen var elleve af mine tidligere medstuderende, yderligere en lærer fra Marselisborg Gymnasium, Niels, og Malene Tronche, François' datter og franskkyndig.

¹ Jf. artiklen side 10-15.

Rejsens formål var at rejse ud til landsbyen Foulatari, som ligger to dagsrejser fra Nigers hovedstad, Niamey, og bygge en sovesal ved hjælp af midler fra danske organisationer til drenge fra områderne omkring landsbyen, så de kunne gå i den lokale skole.

Før afrejsen var jeg meget spændt; jeg havde aldrig før været uden for Europas grænser, nok havde jeg et indtryk af Afrika fra fjernsyn og film; men jeg havde stort set aldrig hørt om landet Niger før – ud over, at det kort forinden var blevet udnævnt som et af verdens fattigste lande.

Flyrejsen var som en rejse til ethvert andet europæisk land; men så snart jeg stod ud af flyet i Niamey lufthavn, ramte varmen mig som slag i ansigtet, og min næse vred sig pga. alle de fremmede lugte. Trods den bagende hede og en lugt, der ikke ligefrem var af roser, havde jeg dog en intuitiv fornemmelse af, at dette land havde meget mere at byde på end bundplaceringer på internationale fattigdomslistes. Det afrikanske eventyr var begyndt!

Og om Niger havde meget at byde på!

Rejsen blev en uforglemmelig række af spændende, overvældende og uforglemmelige indtryk. Da jeg skulle skrive denne rejsebeskrivelse, fandt jeg det næsten umuligt, hvordan skulle jeg kunne koge så mange oplevelser ned til én artikel? Jeg besluttede mig for at fokusere på en del af rejsen, man aldrig vil kunne opleve på en 1-2 ugers charterferie, nemlig det faktum, at vi i tre uger skulle leve i en landsby dybt inde i det ”mørke” Afrika og på en måde integrere os i lokalsamfundet.

Den modtagelse, vi fik i Foulatari, var nok det nærmeste, jeg nogensinde kommer på at blive en superstjerne. Overalt hvor vi kom frem, havde vi fået meget opmærksomhed, da en gruppe på femten europæere ikke lige frem er et almindeligt syn i Niger; men i Foulatari var det helt vildt! Så snart de to firhjulstrækkere, vi var kørt gennem ørkenen i fra busstationen i Maïné Soroa, den nærmeste by, kom til Foulatari, begyndte børn at løbe efter dem og vinke ivrigt; foran huset, vi skulle bo i, stod en velkomstkomite af ældre mænd og kvinder, der overøste os med venlige (*går jeg ud fra*) ord på deres sprog.

(fortsættes side 18)

Lyse afrikanske kvinder – og et par af landsbybeboerne
(foto: Jean-François Tronche)

Foulatari, mit Afrika

(fortsat fra side 17)

Det var tydeligt, at de havde ventet vores besøg, og at de var vildt interesserede i at kigge på og røre ved de hvide "aliens" fra nord.

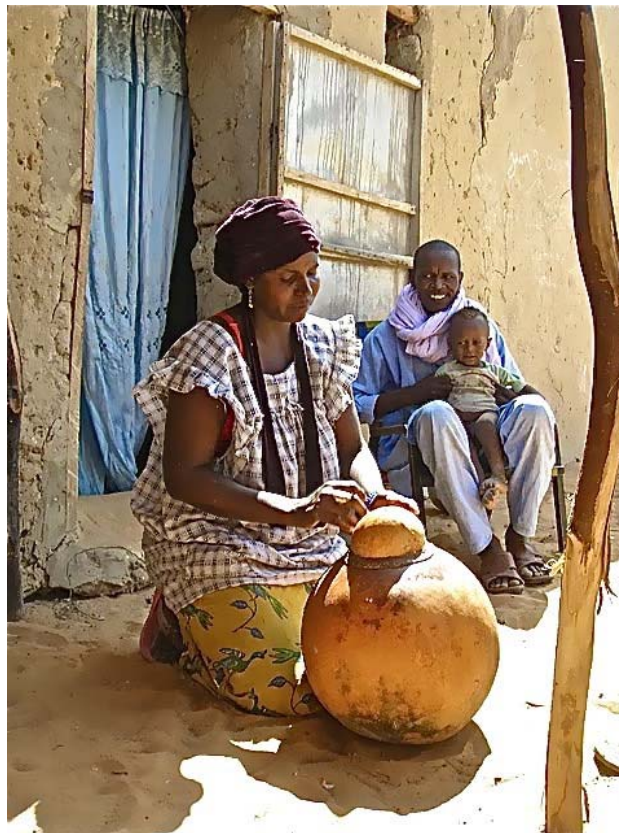
Mens vi hilste på de lokale og begyndte at installere os i vores nye hjem, var det så småt blevet mørkt. Pludselig ud af mørket kom to mænd, der spillede på en slags trommeinstrumenter, åbenbart en form for velkomstsalat. Den store interesse for os var sjov, men også lidt overvældende, så efter en lang rejse og mange indtryk gik vi i seng.

Den følgende dag blev vi præsenteret for høvdingen. Som dansker er det sjældent, at man møder nogen, hvor det er "vedtaget", at vedkommende simpelt hen er bedre og vigtigere end andre, selv vores kongehus og statsminister må vi kritisere. En dag skulle høvdingen sammen med nogle af sine sønner og vigtige mænd fra landsbyen i audiens hos en minister i byen Diffa

et par timers kørsel fra Foulatari. Ladet på deres firhjulstrækker blev tæt pakket, der stod endda nogen på kanten bag ladet. Inde i førerhuset, hvor der var tre pladser, sad kun chaufføren og høvdingen. Forklaringen på det var, at høvdingens ånd var så stærk, at hvis nogen kom for tæt på og pressede den, ville indtrængerens blive skadet eller endda dø af den stærke kraft!

I det hele taget var det utrolig spændende at få et indtryk af livet i den lille ørkenlandsby. En morgen tog vi ud og malkede køer, som havde horn på mellem en halv og hel meter, sammen med en af de lokale kvinder. Kvæg er fulbé-folkets (*den etniske gruppe i Foulatari*) stolthed.

Senere vidste en anden kvinde os hvordan de lavede smør. Kønsrollerne var ret klare, kvinderne stod tidligt op og arbejdede mens de fleste af mændene sad i skyggen fra et træ, lavede te i små tekander og fortalte historier.

Smørfremstilling i Foulatari
(foto: Sidsel Skogstad)

Historier var de specielt gode til at fortælle, muligvis kunne man ikke altid garantere for sandheden i disse; men de var altid underholdende. I flere tilfælde viste de os også, hvor glade de var for at danse og lave sjov - de arrangerede bl.a. en stor afskedsfest for os – samt kamelridning. Derfor var det ikke sådan lige til at få øje på, at deres samfund skulle være i krise, de virkede jo så glade. Men der er ingen tvivl om, at livet i en landsby, der er ramt af ørkenspredning, som medfører begrænsede græsgange til husdyr, og har mangel på ressourcer i det hele taget, er hårdt.

Vores byggeprojekt var ret præget af manglen på vand, som skulle bruges til at lave mursten, mørtel og cement. Vi blegfiser var heller ikke meget værd med temperaturer på op til 42° C i skyggen uden vand, derfor måtte vi tit bare sidde og vente på, at der kom vand. På byggepladsen havde vi en projektleder, Richard, som kunne tale engelsk pga. et ophold i USA (*det officielle sprog i Niger er ellers fransk*), mureren Tellas og et par arbejdsmænd, som skulle lære os at bygge et hus på afrikansk. Vi var fra starten meget opsatte på at

få huset færdigt til vores afrejse. På trods af pauserne pga. vand nåede vi at få bygget selve huset, som da vi tog af sted kun manglede loft, tag og vinduer. Det var ærgerligt, at vi ikke kunne efterlade et helt færdigt hus, som tak for den utrolige gæstfrihed vi mødte, men vores afrikanske byggekammerater lovede at ordne de sidste ting, så snart materialerne til tag og vinduer ankom.

Dagen for vores afrejse var utrolig vemodig. I weekenderne, hvor vi tog på udflugter, som ikke altid forløb helt gnidningsløst - *bl.a. brød vores biler sammen flere gange, hvilket resulterede i ventetid på 5-7 timer i ørkenen* - føltes det altid som at komme hjem, når vi kom til tilbage til Foulatari søndag eftermiddag. Da firhjulstrækkerne kørte, og Foulatari forsvandt bag en sandklit, lige som den lige så pludseligt var dukket op i ørkenen tre uger forinden, var mit største ønske, at alle de mange børn, som altid var nysgerrige, og som jeg altid havde næsten mindst en af i hver finger, når jeg gik rundt i landsbyen, måtte gå en god fremtid i møde, og at vores projekt havde hjulpet bare en smule.

Sovesalen færdigbygget
(foto: Maitouraré Boukary Bako)

Et møde med en anden verden

- af Lasse Kristensen, student fra Marselisborg Gymnasium i Århus, klasse 3mb, 2009.

Vi gik til ro i vores telte, mens alle fra stammen trak sig tilbage til deres respektive hjem, bestående af en lille seng med tilhørende myggenet for de heldige og derudover få ejendele i form af kogegrej, tæpper og lidt beklædningsgenstande. Den eneste, som sov under tag var høvdingen, der ejede en lille hytte bygget af siv og grene fra den omkringliggende savanne.

Firehjulstrækkeren skramlede op og ned langs ørkendyngerne. Sandet fra den forankørende bil fjernede alt udsyn og begravede os i en tyk tåge.

Den knirkende lyd fra de overbelastede støddæmpere og de høje hyl og grin fra passagererne, hver gang vi fløj over hullerne i det ujævne terræn, var alt, man kunne høre. At køre gennem det smukke landskab i den afrikanske ødemark var en unik oplevelse, som ingen af os nogensinde fik nok af.

Selv om vi efterhånden ofte havde drønet af sted med 60 km/t i et næsten uvejsomt terræn, blev vores grimasser i den tætpakkede bil ikke mindre finurlige.

Chaufføren bevarede hele tiden et roligt ansigtsudtryk, som kun gjorde oplevelsen mere foruroligende; for selv om han tit og ofte var ved at massakrere et æsel eller en ged på sin vej, fortsatte han ufortrødent med speederen i bund uden at røre en muskel i ansigtet.

To wodaabeer
(foto: Lasse Kristensen)

I dagbogen var vi nået frem til den 24. oktober, og vi var på vej mod en nomadestammes græsningsområder i det østlige Niger. Femten rejsende fra Marselisborg Gymnasium og fire lokale afrikanere stoppet ind i to biler. Vejen blev lavet efterhånden, som hjulene skred frem, og vi følte os som de eneste levende væsener i miles omkreds, bortset fra de mange geder og æsler, der kontinuerligt krydsede vores vej.

Efter at have kørt i et par timer, begyndte vi at ane en usikkerhed hos chaufføren. Inden længe forstod vi, at han havde kørt rundt i vildrede, og vi måtte, som så mange gange før, væbne os med en god portion tålmodighed. I Niger erfarede vi nemlig, at når man får en sådan udmelding midt i ødemarken, kan der meget vel gå LANG tid, inden den endelige destination nås!

Men selv om vi var indstillet på ikke at nå frem til lejren inden mørkets frembrud, bevarede vi alle et højt humør, og havde det ikke været for den stærke gruppe og evnen til at varte hinanden op, havde vi ikke tacklet situationen med oprejt pande.

Da vi langt om længe nåede frem til stammen, hvor vi skulle tilbringe natten, blev vi mødt af en imødekommende gruppe ældre mænd. Hurtigt bemærkede vi, at disse mænd var anderledes klædt end dem, vi indtil videre havde mødt i Niger. Der var noget krigerisk, stolt og værdigt over deres påklædning og ansigter. Inden længe forstod vi, at de ikke kunne forstå fransk, og vi måtte derfor kommunikere via et universalt sprog, der i øvrigt ofte reddede de mindre franskkyndige på vores rejse – kropssprog. Med smil og fagter kan man komme ekstremt langt!

Gæstfriheden hos nomadestammen ”wodaabeerne” var imponerende trods sprogbarrieren. Vi fik sat vores telte op i mørket, og da vi kom tilbage, havde høvdingen sørget for tæpper, så vi kunne sidde på jorden, der i øvrigt også blev fejret fri for græs på høvdingens kommando. Mens vi sad og iagttog mændene og omvendt, kom en lille flok ældre kvinder gående frem fra skumringen. Med sig havde de to skåle med mælk og hirsegrød, som vi fik foræret.

(fortsættes side 23)

Wodaabé-kvinder
(foto: Jean-François Tronche)

En wodaabé byder på te
(foto: Iben Enevoldsen)

Et møde med en anden verden

(fortsat fra side 21)

Vi takkede mange gange og begyndte straks at sende skålene rundt, så vi alle smagte på deres lokale specialiteter.

Det skal siges, at mælken smagte, som om den var flere uger gammel, og grøden smagte som kompakt og slimet leverpostej; men med vores gode opdragelse formåede vi selvfølgelig at spise og drikke, som var det med største velbehag.

Det mangler også bare, når man får foræret et så solidt måltid af nogle yderst underernærede mennesker i verdens fattigste land, hvor man ofte må gå sulten i seng. Men som vi erfarede flere gange på rejsen, er det ofte sådant, at de, der ejer mindst, ofte er dem der giver mest!

Efter at vi havde delt dette ”lækre” måltid, skaffede høvdingen prompte sin bedste ged og beordrede den til slagting. Den blev stegt over bålet, og igen spiste vi rigeligt.

Vi gik til ro i vores telte, mens alle fra stammen trak sig tilbage til deres respektive hjem bestående af en lille seng med tilhørende myggenet for de heldige og derudover få ejendele i form af kogegrej, tæpper og lidt beklædningsgenstande. Den eneste, som sov under tag, var høvdingen, der ejede en lille hytte bygget af siv og grene fra den omkringliggende savanne.

Næste morgen skulle vi efter planen drage af sted tidligt.

Men da den ene bil havde motorproblemer, måtte halvdelen af os tilbringe formiddagen (*og hvad der senere skulle vise sig at blive det meste af eftermiddagen*) hos wodaabé-folket. Vi søgte skygge under et træ, hvor vi sad i flere timer sammen med høvdingen og hans folk. Uden sprogligt at kunne forstå hinanden, men med en eller anden form for gensidig respekt og forståelse, endte vi med at hygge os, mens vi sad der på tæpperne i den bagende sol. Vi fik lidt mælk af folkene, og de fik lidt kiks af os. Heldigvis havde vi medbragt et spil kort og nogle bøger, så vi kunne underholde os selv i ventetiden. Wodaabé-folkene kiggede forundret, mens vi spillede, og da vi viste dem vores digitalkameraer, hvorpå man kan se billederne man tager, var de lige ved at gå ud af deres gode skind!

Efter flere timer i varmen hørte vi lyden af en bil. Mekanikerens bil kom til syne i horisonten, og vi forstod at vi snart kunne vende hjem. Vi tog afsked med wodaabé-folket, og inden vi forlod dem, fik vi en invitation om at komme på besøg et par dage senere til en stor fest for alle de unge wodaabeer.

Besøget hos wodaabeerne var blot én af de mange uforglemmelige oplevelser, vi fik på vores rejse til Niger. Aldrig har jeg oplevet et så isoleret folk, og hvis man skulle have lyst til at rejse 4.000 år tilbage i tiden, kan man slå et smut forbi wodaabé-stammen i det østlige Niger!

Hos wodaabé-høvding Altiné
(foto: Iben Enevoldsen)

Ny udviklingsstrategi undervejs

- af Poul Kruse, pensioneret højskolelærer, har undervist om fremmede kulturer og mødet mellem kulturer samt undervist udlændinge i dansk; har været aktivt involveret i Ghana Venskabsgruppernes arbejde og har evalueret et højskoleprojekt i Bangladesh.

Poul Kruse er medlem af Genvej til Udvikling, hvor han er aktiv i Agadez-arbejdsgruppen og stiller sin uddannelseserfaring til rådighed for Projekt Egnsudvikling i Amataltal. Poul repræsenterer jævnligt foreningen, ikke mindst i forhold til Uddannelsesnetværket.

Der kører for tiden en debat om den nye udviklingsminister Søren Pinds udkast til en ny udviklingsstrategi. Der er tale om principper som også er relevante for GtU i den interne debat om kommende initiativer.

Hovedbudskabet i udviklingsministerens udkast kan koges ned til begreberne, **frihed og udvikling**, og Søren Pind fremhæver at disse to begreber forudsætter hinanden. Udvikling forudsætter frihed, og når friheden undertrykkes, har det mange årsager. Det drejer sig ikke bare om manglende demokrati eller stupide diktatorer, men også områder som fattigdom, manglende sundhed, uretfærdig fordeling af ressourcerne, osv. er ødelæggende for denne frihed. Derfor skal sådanne forhindringer bekæmpes og en økonomisk vækst etableres for at skabe en økonomisk baggrund for friheden til at udvikle landet.

I højtidelige øjeblikke henviser Søren Pind til udviklingen i dansk landbrug for ca. 150 år siden, hvor danske bønder tog udviklingen i egen hånd og gennem andelsmejerier, andelsslagterier og brugsforeninger lagde grunden til et økonomisk og kulturelt opsving og dannelsen af en stærk middelklasse inden for dansk landbrug.

Denne udvikling i Danmark kunne godt pege på, at Danmark har historiske forudsætninger for at gå ind i denne form for udviklingsarbejde. Det er blot som om Søren Pind i udviklingssammenhæng glemmer et par vigtige pointer:

For det første var en af forudsætningerne for disse aktive landmænd, at de var blevet inspireret til deres engagement gennem et ophold på en højskole eller en landbrugsskole. Her havde de oplevet et stærkt fællesskab og sammen opnået både praktisk kunnen og kulturel indsigt, og ikke mindst, **troen på egne kræfter og friheden til at skabe forandring.**

For det andet: Danmark stod på tærskelen til en højkonjunktur. Også i økonomisk henseende var der mulighed for at skabe forandring. **Der var fremgang og fremdrift i samfundet.**

Desværre er der i Søren Pinds udkast ikke lagt den store vægt på undervisning/uddannelse, hvilket af mange opfattes som en stor mangel.

Ofte er den anden forudsætning heller ikke til stede. I de fleste afrikanske udviklingslande er det vanskeligt at få øje på et økonomisk opsving, der kan give de fattige bønder en tro på, at visionen kan gennemføres.

Derfor må man i debatten stille spørgsmålet: Hvor skal der satses først? På **den økonomiske vækst** eller på den **inspiration og uddannelse**, der skal skabe forudsætningerne?

Ensidig satsning på uddannelse kan skabe både praktiske og teoretiske forudsætninger; men hvis samfundsudviklingen ikke skaber mulighederne for udfoldelse, vil disse forudsætninger ikke kunne udnyttes.

Springer man uddannelsen over, vil gamle vaner og magtstrukturer ofte fortsætte, og en fattig og uuddannet underklasse vil stå i samme situation som før.

Bedste vej må derfor være, at der satses kraftigt på begge dele samtidigt, og at **uddannelse og økonomisk vækst går hånd i hånd.**

Uden uddannelse, ingen udvikling

Den danske udviklingsorganisation, Axis, der har områder som uddannelse, organisationsudvikling og bæredygtig udvikling som hovedområder, har udsendt et indlæg i debatten om Søren Pinds oplæg. Vi bringer et uddrag og henviser til www.axisngo.dk for yderligere oplysninger:

Uddannelse er et centralt grundlag for udvikling. Så kort kan det siges. Desværre er det ikke det, der præger udkastet til ny udviklingspolitik.

Udviklingsminister Søren Pind har i stedet valgt at fokusere på seks andre områder: Vækst, beskæftigelse og frihed samt ligestilling, stabilitet og miljø. Men altså ingen uddannelse.

Udviklingsministerens fokusområder er i sig selv gode pejlemærker for dansk udviklingspolitik. Og under punktet ligestilling er uddannelse da også nævnt, hvilket selvfølgelig er både positivt og yderst relevant. Men desværre er udeladelsen af uddannelse alle andre steder en fundamental fejl, da ingen af Udviklingsministeriets mål vil kunne nås uden en massiv satsning på netop god uddannelse:

Vækst og beskæftigelse bygger på viden. Og viden opnås gennem en god uddannelse. Med en god uddannelse øges mulighederne for at finde et arbejde og dermed bidrage til at skabe vækst og komme ud af fattigdom. Uden uddannelse, altså ingen vækst og ingen beskæftigelse.

Det samme gælder frihed, der heller ikke kommer af sig selv. Uddannelse er midlet, der skaber bevidsthed og mulighed for at gøre sin stemme gældende i samfundet samt bryde de mønstre, der holder folk i fattigdom. Med en god uddannelse får fattige mennesker et redskab til at kunne kæmpe for deres sag i det omkringliggende samfund og gøre sig gældende som aktive samfundsborgere. Uddannelse og frihed går derfor hånd i hånd.

Hvert af Udviklingsministerens selvstændige mål er derfor dybt afhængige af, at der satses massivt på ordentlig uddannelse. Uddannelse er et mål i sig selv, men er også en væsentlig del af grundlaget for alle andre udviklingsmål:

Uden uddannelse, ingen udvikling. Ganske enkelt.

Fra seminar om det tuaregiske sprog, afholdt på den tosprogede skole i Tedou, en forstad til Agadez i Niger, 9. – 13. februar 2010, med deltagelse af bl.a. Kooperativet i Amataltal. I Amataltal-zonen undervises børn, unge og voksne i og på fransk og tuaregisk, foruden i matematik, organisation, miljø, håndværk, samfund, historie, gartneri, kvægavl mv. – læs mere om Amataltal på side 26!

(foto: Ghabdouane Mohamed)

Kooperativet i Amatal

v/ Karl-G. Prasse.

Projektets generelle forløb

Trods uvejrskatastroferne i 2009 fortsætter Kooperativet sine aktiviteter med sammenbidt og imponerende energi. Vi har, som omtalt i nr.102, kunnet sende 90.903 kr. til hjælp til renoveringen af først og fremmest skolen i Amatal, takket være Fonden af 17.12.1981 og Frit Oplysningsforbund i Århus.

Desværre er vi ikke færdige med de ulykker, skæbnen har tilskikket Amatal og hele Niger. Kooperativet har nu gennemlevet årets værste periode, den varme tid, med både fødevaremangel og begyndende vandmangel. Det internationale samfund (*Verdensfødevareprogrammet og Internationalt Røde Kors*) har sendt betydelige beløb og forsyninger til Niger for at afværge den værste hungersnød, navnlig underernæringen af børn. Også Danida har bidraget ved at kanalisere 10 millioner kr. til UNICEF til viderefordeling til sultende børn, som risikerer at tage varig skade af underernæringen.

Nu har så den nye regntid meldt sin ankomst, faktisk flere uger før forventet; men desværre er den første regn faldet med uhørt voldsomhed og har anrettet nye ødelæggelser. I Amatal-zonen er ca. 2.000 geder og får omkommet under uvejret den 1. maj, bl.a. fordi hyrderne var totalt uforberedte på at skaffe beskyttelse til dyrene. Der meldes heldigvis ikke om større skader på bygninger.

Det sædvanlige revisionsfirma har revideret regnskabet for 2009 i marts måned.

Skolen i Amatal

Undervisningen kører som planlagt trods beskadigede skolebygninger. Det må formodes, at reparationerne nu er i fuld gang. Bl.a. skulle de beskadigede lærerboliger allerede være renoverede.

Undertegnede må her rette en misforståelse fra nr. 102. Det planlagte seminar for skolelærere i tuaregisk måtte udskydes til 9.-13. februar, da pengene fra Danida for år 2010 ikke nåede frem i tide. Nu er seminaret så afholdt på skolen i Tedou, en forstad til Agadez. Rapport er modtaget, ledsaget af grammatiske spørgsmål og små tuaregiske øvelsestekster, som undertegnede har besvaret og rettet.

Fra seminaret i februar – se også side 25!
(foto: Ghabdouane Mohamed)

Deltagerne var som sædvanlig tilfredse med forløbet og glade for denne lejlighed til at udveksle synspunkter og erfaringer.

2.-5. februar havde skolen besøg af inspektør Gamar Alao. Han udtrykker sin fulde tilfredshed med skolens afgangresultater, som ligger højere end andre tilsvarende skolars. Gamar taler om ”100 pct. vellykket gennemførelse af eksamen” for andet år i træk, hvilket vel må betyde, at alle afgangselever har bestået og kan gå videre i ”mellemskolen”. Der går i dette skoleår 99 elever på skolen, 43 piger og 56 drenge.

De 200 alfabetiseringsbøger fra Cargo-Verlag er nu velbeholdent ankommet til skolen og vil blive fordelt efter projektkoordinatorens bedste skøn, til skolen, alfabetiseringscentre og interesserede uden for Amatal-zonen. Vi afventer nærmere rapport herom.

Alfabetiseringscentre

Interessen for alfabetisering af voksne er stadig stigende, og der kommer vedblivende anmodninger om oprettelse af flere centre. Vi venter os meget af de nye alfabetiseringsbøger, hvor retskrivningen af tuaregisk er grundigt korrigeret.

Den politiske situation

Krisen omkring præsident Mamadou Tandja er foreløbig løst ved et ublodigt militærkup den 18. februar, hvor han og flere ministre blev anholdt og interneret. En højere officer, Salou Djibo, har indtaget præsidentposten, og der lægges nu planer for, hvorledes demokratiet kan genindføres og forfatningen revideres. Det nye styre går aktivt ind i løsningen af fødevarekrisen.

Visum til verden

Jørn Kirkegaard, landbrugstekniker og næstformand i GtU 2002-2010, anmelder Visum til Verden, som er udgivet af Emmaus International på engelsk, fransk og spansk. 150 personer har medvirket ved bogens tilblivelse, og den bringer historier fra det virkelige liv fra 16 af de 36 lande, hvor Emmaus har medlemsorganisationer. Forord af Brasiliens præsident Lula da Silva. 128 sider, tegninger af Nicolas Ryser. Bogen kan fås ved henvendelse til GtU.

"Everyone has the right to leave their country or region of origin"¹; men der står heldigvis ikke at de har ret til at slå sig ned hvor de ønsker. Efter at have læst "A Visa for the World" kunne man godt få det indtryk at det går Emmaus ind for.

Efter at have haft nærkontakt med Afrika siden 1972 kan jeg ikke bebrejde afrikanerne, at dersom de uhindret fik lov til at rejse til Vesten, ville det maksimalt tage seks måneder, før sidste mand kunne slukke lyset, hvis elværket ellers fungerede.

Der er nok skrevet for meget om hvordan flygtninge har klaret sig efter at de er ankommet, og næsten uanset hvor dårlig det er gået dem, vil de altid have et bedre liv end hjemme i landsbyen. Som en af mine tidligere ansatte sagde til mig, da jeg besøgte ham 15 år efter jeg var rejst fra Senegal: "Skaf mig et job i dit land, der er ingen fremtid her." Jeg opfatter oven i købet Senegal som et af de få lande i Afrika, der har været rimelig fri for korruption.

Bogen giver på mange områder et godt billede af de forfærdelige problemer flygtninge konfronteres med, men burde have fortalt mere om at selv om man kommer gennem nåleøjet ind til Europa eller Nordamerika, er der jo enorme barrierer for at få et nogenlunde værdigt liv her. At hvis man i stedet arbejdede for sit eget land eller region, hvis man forsøgte at gøre sin indflydelse gældende ikke som enkeltperson, men som en helhed, så kunne man måske skabe en tilværelse der.

Jeg forstår udmærket den enkelte der forsøger at skaffe sig selv en bedre tilværelse, men efter 50 års selvstændighed og u-landshjælp, må det være på tide at erkende at man er selv ansvarlig for sine egne problemer. At fejlen for u-landenes problemer er kolonitiden, globaliseringen eller

global opvarmning giver jeg ikke meget for. Vi har alle vores problemer, den vestlige verden havde eksempelvis to krige som bragte flere nationer på kanten af total opløsning.

I mine øjne er problemet for de fleste u-lande en enorm befolkningstilvækst og en alt for ringe satsning på fødevareproduktion. Selvfølgelig kan man vælge at sige at det er de vestlige landes skyld (donorlandene), vi har hjulpet inden for alt for mange områder hvor vi burde have holdt os til to ting: landbrugsproduktion/ fiskeri og transportsektoren. Resten, eksempelvis sundhedssektoren og uddannelsessektoren skulle have været op til landene selv, så havde en meget stor del af befolkningen som forlader landsbyerne nu, måske set en fremtid i at arbejde i lokalsamfundet.

Hvad får vi ud af at give høje lønninger til forkromede AIDS-projekter når befolkningen dør af fejlernæring? Hvad får vi ud af at uddanne agronomer i Kenya, når de efter eksamen hellere vil køre taxi i Nairobi end at undervise bønder ude på landet om mælkeproduktion? Hvad får vi ud af at uddanne læger i Etiopien, når de efter endt uddannelse rejser til England eller USA?

Samtlige bønder kunne ligge døde på markerne i morgen uden at magthaverne ville reagere, så længe de kan holde de 10 pct. af befolkningen som lever i byerne, tilfredse, inkl. hæren.

Det er en velskrevet, letforståelig bog, som sætter fokus på en masse af de problemer som flygtninge udsættes for, men den fortæller for lidt om hvad der sker med de millioner som bliver tilbage. Flere siger i bogen, at de er flygtet pga. krigen i Afrika – der er ikke krige i Afrika, men der findes en forfærdelig masse røverbander der ved hjælp af en AK47² har fundet ud af det er nemmere at skabe sig indtægt på den måde end ved arbejde.

Problemet for langt de fleste indbyggere i udviklingslandene, er mangel på kompetente ledere. Lige meget hvor mange mennesker som kommer til Vesten, vil de tilbageværende ikke få det bedre, tværtimod, for det er som oftest de bedst uddannede der rejser.

Jeg håber at mange vil læse bogen, og dermed få et bedre billede af hvorfor folk forlader noget dårligt for at komme i en situation som for manges vedkommende bliver endnu værre.

¹ Fra FN's menneskerettighedserklæring: "Enhver har ret til at forlade det land eller den region, man oprindeligt kommer fra."

² Anden betegnelse for en Kalashnikov-riffel.

Terre kan fejre 60 år

- fra kvartalsblad nr. 127 fra Terre-gruppen, Belgien, vinter 2009-10
- interview ved Benoît Naveau
- oversat af Maria Bierbaum Oehlschläger
- fodnoter af Jørgen Olsen.

Samtale med Louis Dessart

Du var blandt pionererne hos Terre. Hvordan blev du involveret i dette foretagende?

Jeg begyndte som ung. William Wauters var lederen.¹ For at tjene penge kløvede vi brænde og indsamlede tømmer og papir. Derefter gav vi pengene til dårligt stillede mennesker. I weekenderne tog vi ud for at reparere huse for mennesker, der ikke havde råd til det. Folk købte produktvarerne, og i weekenden kunne vi lave byggeri for ingenting. Vi var 18 år dengang.

Indsamling i 1950'erne
(foto: Terre-gruppen)

1958 til 1975 var gode år i Belgien. Ingen manglede noget. Det var derfor, vi orienterede os mod den tredje verden. Jeg arbejdede på fabrik fra kl. 6 til 14, og når jeg fik fri, tog jeg ud for at samle papir til Terre i en lille varevogn. Om lørdagen lavede vi fem eller seks gange om året en indsamling. Der samlede vi jern, metaller, tøj og papir. Den første indsamling fandt sted i Liège i 1962. På en dag kunne vi have en million belgiske francs i fortjeneste! Således kom de arbejdsløse til at arbejde frivilligt til fordel for udviklingslandene. Vi besluttede, at det ikke var

naturligt, og det var sådan "Projekt Wallonie"² så dagens lys.

I 1983 blev jeg ansat hos CoTerre – en af Terre-gruppens afdelinger. I starten var jeg helt alene. Jeg tog mål hos kunderne, jeg gav tilbud og udførte arbejdet. Nu er det 13 år siden, jeg blev pensioneret.

Dagen efter min pensionering spurgte Minmin³ mig: "Louis, vil du ikke give mig en hjælpende hånd? Komme hver aften og lukke lokalerne...?" I nu 13 år har jeg givet denne hjælpende hånd.

Hvordan ser du den aktuelle udvikling i Terre?

Man må kæmpe mod realiteterne i markedsökonomien. For at opnå kontrakter på indsamling af papir og glas mv., er det virkelig nødvendigt at kæmpe. Derfor er vi mere krævende over for de ansatte.

Der var en, der sagde til mig: "Åh, det er ikke længere det samme. Det er som på de andre fabrikker, det er endda blevet værre, fordi man beregner den tid, som er nødvendig for at udføre dette og hint, og hvis du standser op for længe, siger de det til dig." Ser du, det glæder dem ikke. Alligevel er du nødt til at stille store krav, ellers kommer aktiviteterne til at falde fra hinanden.

Har Terre samme kontakt til befolkningen i Belgien som før?

Nej, mindre! Det er Autre Terre⁴, som holder det ved lige nu. Vi vedligeholder stadig oplysningsarbejdet, så vi kan forklare befolkningen, hvorfor vi arbejder med solidaritet.

Terre fejrer sine 60 år, hvad har præget dig mest igennem alle disse år?

For mig er det, at gruppen har kunnet bestå, altid er forblevet stabil og altid har tilpasset sig samtiden. Personligt er det at have været til stede, når man havde brug for mig.

¹ William Wauters den Ældre, 1926 - 1994. Hans søn, WW den Yngre, er i dag formand for Terre-gruppen – der er billede af ham på side 12 i Projekt & Kultur nr. 98 i forbindelse med artikler om Terres arbejde.

² Betegnelse for Terres aflønnede genbrugsaktiviteter i Belgien.

³ Kælenavn for William Wauters den Yngre, jf. note 1.

⁴ Den Anden Jord, den afdeling hos Terre, der forholder sig verden uden for Europa.

Djemila i Algeriet
(foto: Charles Martinov)

Et turistvisum for at hilse på – 40 år efter

- fra kvartalsblad nr. 127 fra Terre-gruppen, Belgien, vinter 2009-10
- af Charles Martinov
- oversat af Maria Bierbaum Oehlenschläger
- fodnote af Jørgen Olsen.

At tage af sted for at se, for at møde, for at forstå de mennesker, som jeg mødte for nu 40 år siden i Djemila i Algeriet, var en idé, som havde grebet mig, at gense den lille by, som er en smule gemt af vejen i Kabyle-bjergene.

Så snart jeg var ankommet til Algeriet, faldt natten på. Taxierne var der, regnen også, og i Setif ventede en person på mig: det var Amar. Det var nødvendigt at løbe hurtigt, det var koldt den aften, så jeg gjorde et kort ophold i Setif indtil næste dag.

Vi tog den lange rute som bugtede sig, altid smuk og somme tider farlig; for trafikken er tæt. Før i tiden måtte man stoppe for at lade en flok får og geder gøre krumspring i vejsiden; i dag er får og geder gemt af vejen bag hegn.

(fortsættes side 30)

Velkommen til Djemila

– på arabisk, fransk og engelsk, hvor det sidste ”e” er faldet af

(foto: Charles Martinov)

Et turistvisum for at hilse på – 40 år efter

(fortsat fra side 29)

Amar er der for at forklare mig situationen; han kender hele ruten, i betragtning af at han så tit har været chauffør på traktorer og lastbiler og styret køretøjer, som kører til bruddet ved den store sø, dvs. den lille gipsfabrik (gammelt projekt støttet af Terre).

Snart ankommer vi i højden, og der ser vi det: Her er vandposten, som giver mennesker og dyr noget at drikke. I dag stopper vi ikke; for vejret er gråt, og ingen er tørstige... En smule længere fremme, til venstre for vejen er der en parkeringsplads for køretøjer under istandsættelse, store gule varevogne - og kompressorer der skal renoveres, efter at de har boret utallige huller i gipsbruddet.

Lige foran ser vi så gipsbruddet: Det er unødvendigt at søge efter det; for man opdager det uden at anstrenge sig, det efterlader hvidt støv på vejen og på de bygninger, der er opført i tilknytning til bruddet. Amar vil fortælle mig alt om sin historie som arbejder i stenbruddet, om begyndelsen fuld af håb, om den sorte periode i 90'erne og om den genfundne ro i dag, den sande erindring fra fortiden, fortællingen om nutiden og profetierne om fremtiden.

Ved min ankomst til byen synes alt så forandret. Men taxien kører den rute, der går til højre ved de romerske ruiner.

Ruinerne er nu omgivet af en seks kilometer mur, fordi de er blevet udnævnt til verdensarv. Ved siden af det lille hotel, der nu hedder Hotel Belle Vue, er der en parkeringsplads for turistbusser og biler: Alt ser ud til at vente på turisterne, der især kommer om foråret; men også i dag henvender nogle sig til de ansatte guider.

Lidt længere henne er der et vandrerhjem: Det er dér, jeg skal indlogeres. En fint udfærdiget bygning, med varmt og koldt vand samt fjernsyn vil tilfredsstille dem, som vil aflægge besøg i det smukke Djemila.

Jeg går op ad vejen mod moskeen, ad denne vej, som markerer nogle øjeblikke af mit liv. Det skal være ad denne vej, jeg tager hen for at møde de ansatte i gipsbruddet, samme vej som i gamle dage. Tingene har nu forandret sig ved siden af det hus, hvor jeg boede. Hele området er optaget af småhandlende, cafeer, små restauranter, posthus, rådhus, skoler under opførelse, en svømmehal, en moské.

Men jeg er kommet for at ”hilse på”, og det er personligt, det er min ”pilgrimsrejse”... For helt at realisere dette tog jeg på markedet lørdag. Det er dér, hvor jeg kommer til at møde dem, hvor jeg endelig vil kunne hilse på og høre nyt om dette og hint.

Gensyn med vennerne
(foto: Charles Martinov)

Jeg har glemt fornavnene, selv om jeg i fordums dage bl.a. havde til opgave til at indskrive dem i et registreringshæfte. Men da de kom hen til mig, genkendte jeg deres ansigter, jeg erindrede, hvem der var hvem.

”Du er pensioneret lige som jeg.”

”Jeg har mistet min søn.”

”Jeg har mistet min kone.”

”Jeg går med stokke.”

”Jeg er sammen med min bror.”

”Du kørte min mor til fødeafdelingen.”

”Min far Salad arbejdede med at sprænge gipsen i bruddet med dynamit.”

”Jeg er postbud.”

”Vi får en lille pension.”

”Og ham? Og dig? Hvordan går det?”

Tak Gud! Møderne er mange. Og jeg blev inviteret til middag hos borgmesteren, ham som jeg havde kendt, han som var kommet til det gamle Emmaus-lokale i Vivegnis.¹

¹ Vivegnis er den forstad til Liège, hvor Terre startede sit arbejde i 1949. I mange årtier var Terre medlem af Emmaus-Bevægelsen; men nu i 2010 opgives medlemskabet. Den, der skriver disse linier, tolker primært denne beslutning som en konsekvens af, at Terre i mange år ikke har deltaget i bevægelsens møder, og at der ikke længere er medlemmer af Terre, der personligt føler en tilknytning.

Det var nødvendigt at fortælle, hvad der var sket hos Terre, med William, Gilles, Ben Cheik, de gamle frivillige. Her er man sandelig tørstig efter at vide alt om, hvordan det kom sig, at vi kom til Djemilla i 1965, og derfor giver jeg dem som gave en DVD, baseret på en udsendelse, som en belgisk fjernsynskanal optog i 1967 om Terre's arbejde ude og hjemme.

Fotografier, som jeg havde taget i Djémilla for 40 år siden, fik de også.

Jeg glemmer ikke det arbejde, der blev gjort for 40 år siden med de midler, man ejede, med de kræfter, man brugte her og der. Der var i begyndelsen Amar og de andre... de førte rør her til at installere vandposter, hver med en vandhane til mennesker og en vandhane til dyrene.

I dag taler man stadig om det; men meget er skyllet ned fra bjerget og kommet igen i den lille by, med det rindende vand ... Den første lastbil blev renoveret efter det trættende arbejde med at bjærge sand og med at køre de tusinde små træer til beplantning på Djebel. Ja, i dag er bjerget grønt...

En gammel traktor har travlt med at bruge sine sidste kræfter, for hårdt arbejde for den... En ambulance kører op ad bjerget...

Så vidt maskinerne – det vigtigste for mig er at få hilst på de gamle venner.

afsender: Genvej til Udvikling, Skovvej 24, 9510 Arden.

